ADEVĂRUL de CLUJ

ziar independent

ANUL III NR. 521
MIERCURI
11 DECEMBRIE 1991
8 PAGINI 5 LEI

S.C. CENTRAL & KATO S.A.
IMPORT srl EXPORT
A PORNIT ACTIVITATEA
FOTO EXPRES

Subvenţii pentru campania electorală

După ultimele semnale de la guvern putem fi liniştiţi: democraţia viitoarelor alegeri e asigurată prin finanţarea campaniei electorale a tuturor partidelor politice. În sociologie, aceasta se numeşte egalitatea şanselor, dar la noi nu-i decît o risipă a omului sărac. Încă nu se ştie exact cum se va proceda, însă se poate bănui ce se va întîmpla, judecînd după scandalurile de anul trecut, în parte muşamalizate, se pare. Un filosof spunea că cine îşi uită trecutul riscă să-l retrăiască integral. Liderii celor peste o sută de partide cu siguranţă şi-l vor fi uitat şi vor reîncepe, pe banii noştri, campaniile acelea publicitare, în parte inutile, în parte infantile. Televiziunea cîştigă, naţiunea se distrează şi plăteşte, urmînd să voteze cum o taie capul. Desigur, partidele minuscule care, probabil, nu mai ex stă decît prin comitetele lor directoare, se vor dezmorţi brusc pentru a-şi încasa „drepturile". Vor fi adoptate, probabil, modalităţi legale de cheltuire a banilor şi se vor naşte profesioniştii campaniilor electorale. Decontările celor învinşi n-o să mai aibă mare importanţă, căci în România învingătorii sînt generoşi.

Altceva, însă, mi se pare grav: o asemenea subvenţionare dezvăluie în fond o ignoranţă de natură politică. De regulă, un partid se constituie prin convergenţa unor interese (politice, economice, sociale, culturale) ale unui grup de indivizi. Şi tot de regulă, aceste interese sînt astfel ambalate (demagogia necesară) încît să lase impresia că aparţin naţiunii însăşi. (S-a văzut, de pildă, cît de asemănătoare sînt toate platformele-program ale partidelor noastre). Dar dacă intenţiile rămîn în mod firesc identice (preluarea puterii), diferenţele ar trebui să constea în configurarea (fundamentarea) unor alternative de guvernare. Cu cît credibilitatea lor este mai mare, cu atît polarizează mai multe interese. Bineînţeles, orice platformă este, cel puţin iniţial, o simplă promisiune; însă şi o investiţie, de speranţe în primul rînd, a prezumtivilor alegători. Logic, aceştia trebuie să-şi finanţeze partidul susţinîndu-şi în fapt propriile interese. Dar noi, se pare, ne întoarcem la statul lui conu' Leonida a cărui treabă e să dea pensii cetăţenilor, care e suficient să le dorească.

Cîţiva indivizi fac un partid iar statul le oferă bani ca să-şi caute alegători — iată una dintre cele mai bizare realităţi româneşti. În lumea civilizată, egalitatea şanselor se referă la potenţialităţile individului, la crearea cadrului legal de manifestare a lor. Sau, în cazul discuţiei de faţă: faptul că existenţa partidelor politice este consfinţită constituţional înseamnă deja o asemenea egalitate. Mulţimea excesivă a partidelor politice nu trebuie considerată nici o garanţie a democraţiei, dar nici semnul unei stări de urgenţă a societăţii. Ele nu sînt legitime decît în măsura în care devin necesare pentru un anumit grup. Creşterea numerică a lor este direct proporţională cu creşterea dorinţelor de parvenire. S-ar putea obiecta, bineînţeles, că este vorba despre banii publici; e adevărat, numai că nu-i indiferent cine îi cheltuieşte şi cu ce eficienţă. Una e să prăpădeşti zeci de milioane pe nişte video-clipuri cu feţe zîmbitoare de politicieni în tranziţie şi altceva ar fi ca, bunăoară, cu aceleaşi sume să subvenţionezi scrierea şi editarea unei Enciclopedii a României. Am aflat, de altminteri, că într-o şedinţă recentă a guvernului, un lider ecologist s-a dovedit foarte recalcitrant privind finanţarea culturii. E întru-cîtva normal: banii pentru campania electorală trebuiesc luaţi de undeva. Oamenii de cultură n-au decît să devină politicieni şi vor fi remuneraţi ca atare.

În sfîrşit, mai e ceva: din puzderia de partide existente, majoritatea va capota iarăşi la viitoarele alegeri, dar subvenţionarea lor în continuare le formează nişte obişnuinţe, şi le prelungeşte agonia. Cele care într-adevăr reprezintă o forţă refuz să cred că primesc un ciubuc de la guvern în schimbul răfuielilor cu el.

Petru POANTA

Actualitatea social-democraţiei

● Dialog cu dr. inginer Constantin Şaramet, vicepreşedintele organizaţiei judeţene Cluj a Partidului Social Democrat Român ●

— De ce la noi există mai multe partide care se declară social-democrate?

— A fi social-democrat astăzi înseamnă a fi recunoscut ca un adversar al comunismului şi socialismului marxist. Să nu uităm că PCR considera Partidul Social-Democrat ca un duşman mai redutabil decît alte partide din opoziţie, chiar de extremă dreaptă, cum au fost legionarii, cu care în mare măsură au pactizat.

— Care este cauza principală?

— Partidele comuniste au vrut să ocupe tot spectrul politic, de la stînga la centru-stînga, spre a pretinde singuri sprijinul salariaţilor pe baza unei doctrine utopice, a transformării societăţii prin forţă şi mascarea realităţii. Partidele social-democratice, adevărate resping marxismul ca ideologie şi sînt ferm orientate spre adevăr şi democraţie.

— Şi FSN-ul afirmă că este social-democrat. Ce părere aveţi?

— FSN-ul cuprinde două curente de bază: unul reformist, chiar radical, orientat spre dreapta şi unul conservator, neomarxist, de stînga, ambele autointitulîndu-se social-democrate. Micile fisuri din FSN n-au dus încă la afirmarea deschisă a celor două curente. Şi este normal ca atîta timp cît FSN-ul es-

(Continuare în pag. a II-a)

În lumea finanţelor

„Caracatiţa" se destăinuie (II)

— Dorim să auzim, de la vocea cea mai autorizată a băncii „Dacia Felix", amănunte despre acţiunile pe care le emiteţi. Aşadar, domnule preşedinte Ioan Sima, cîte acţiuni să ne cumpărăm?

— Cît mai multe. Numărul şi valoarea acţiunilor acordă proprietarilor acestora dreptul de a participa la desfăşurarea activităţii băncii, fiecare acţiune dînd dreptul proprietarului la vot.. Sigur, acţiunile sînt individuale, deci legea nu acceptă ca ele să fie cumpărate de două sau mai multe persoane în indiviziune. În cazul transmiterii proprietăţii (ca de exemplu prin moştenire) mai multor persoane, acestea sînt obligate să delege un reprezentant al lor care să figureze ca titular al acţiunii respective.

— Sînt posesor al unor acţiuni de la banca „Dacia Felix", să presupunem, şi, la un moment dat, mă hotărăsc să... scap de aceste acţiuni. Cum procedez?

— Acţiunile nu se răscumpără de către bancă, ele pot fi înstrăinate terţelor persoane, dar, întrucît sînt nominale şi nu la purtător, înstrăinarea acţiunilor este supusă consimţămîntului băncii.

— Nici n-am inventat bine privatizarea, vreau să spun că

Radu VIDA

(Continuare în pag. II)

TELEX

MESAJUL DOMNULUI ION ILIESCU ADRESAT PREŞEDINTELUI MIRCEA SNEGUR

Stimate domnule Mircea Snegur, preşedinte al Republicii Moldova,

În statele noastre, istoria a reînceput să-şi sincronizeze bătăile de inimă. Ziua desemnării prin vot liber a primului Preşedinte ales al Republicii Moldova este şi ziua în care s-a consfinţit prin referendum adoptarea Constituţiei României.

8 decembrie 1991 este unul din momentele generoase în care din vremelnicia disputelor partinice se nasc şi se afirmă opţiuni ce vor întemeia viitorul acestui neam încercat.

Folosim prilejul de a vă felicita, domnule preşedinte, şi de a-i felicita pe fraţii noştri de peste Prut, care au făcut un pas decisiv între democraţie ca aspiraţie şi democraţie ca fapt. Au votat pentru un preşedinte şi au votat pentru un ideal politic.

Vă dorim, domnule preşedinte, statornicie şi sucees spre împlinirea acestui ideal politic. Trăim alături de dumneavoastră emoţia acestei clipe şi vă dorim ca prin sprijinul popular pe calea colaborării cu fiii României de pe partea dreaptă a Prutului, să realizaţi obiectivele mandatului deosebit de dificil pe care alegătorii vi l-au încredinţat.

Ion ILIESCU,
Preşedintele României

* * *

● Examinarea în detaliu a Programului de reformă, precum şi a măsurilor ce se pot întreprinde pentru stabilizarea economică constituie principalele teme ale întîlnirii pe care domnul Theodor Stolojan, primul ministru al României, a avut-o marţi, dimineaţa, cu domnul Thomas Hoopengardner, şeful Misiunii Băncii Mondiale, care se află într-o vizită de informare şi documentare în ţara noastră. Vizita reprezentanţilor Băncii Mondiale la Bucureşti mai are ca scop şi negocierea cu oficialităţile române a unui împrumut în valoare de 400 milioane dolari pentru ajustarea Programului de reformă.

● Chişinău. „Acordul de la Helsinki prevede nu numai inviolabilitatea frontierelor, dar şi faptul ca — prin înţelegerea reciprocă dintre două state — ele să poată fi schimbate", a declarat Gheorghe Ghimpu, membru al Comisiei parlamentare pentru drepturile omului şi relaţiile naţionale a Parlamentului Moldovei. Deputatul a subliniat că Parlamentul Moldovei intenţionează să soluţioneze problemele teritoriale cu Ucraina numai prin acorduri şi diplomaţie.

CONCERTE DE COLINDE ŞI MUZICĂ SACRA

Casa municipală de cultură Cluj organizează concerte de colinde şi muzică sacră, cu participarea corurilor „Iacob Mureşianu", „Augustin Bena", „Napoca" şi corului de fete al Liceului pedagogic, dirijate de prof. Marius Cuteanu şi prof. Augusta Furda. Concertele au loc în sala mare a Casei universitarilor, după următorul program: joi, 12 decembrie, ora 16 (pentru elevi) şi duminică, 15 decembrie, ora 17.

Suflet şi credinţă

ITALIA — ROMÂNIA

De Sfîntul Nicolae, EUROCERC Cluj (Centrul de studii şi documentare asupra Europei contemporane), Provincia NOVARA, Italia, S.C. „Feleacul" S.A. — extraordinari oameni! — şi publicaţia independentă „PIRAMIDA" (S.C. Import-Export S.R.L.) au oferit LEAGĂNULUI DE COPII din municipiul nostru jucării, multe dulciuri şi... stropi de suflet şi bucurie. Că totul a fost mai mult decît emoţionant, nimeni nu se îndoieşte!

OPINII

În numele ţăranilor din comunele Gilău, Floreşti, Luna de Sus, cartierul Mănăştur, dl. Vasile Abrudan, com. Floreşti, str. Avram Iancu nr. 335, contestă Legea fondului funciar şi cere următoarele: restituirea tuturor suprafeţelor de teren deţinute, cere Parlamentului României să nu se mîndrească cu utilajele pe care le are, fiindcă acestea au fost cumpărate prin truda noastră. Timp de minim 3 ani să se lucreze pămîntul în mod gratuit cu aceste utilaje; cerem ca în fiecare comună să fie încadraţi doi agronomi care să fie plătiţi de către primării".

Lumea devine nerăbdătoare. Astfel, dl. Lazăr Gădălean, domiciliat în Cluj-Napoca, str. Dîmboviţa nr 22, este îngrijorat de faptul că în comuna Jucu nu se eliberează titlurile de proprietate. „În caz că nu primesc titlul de proprietar voi boicota referendumul şi toate alegerile", declară dînsul. Sperăm să nu fie exemplul contagios!

(I. r.)

ABONAMENTE

Agenţia „RODIPET" a început, încă de luna trecută, contractarea abonamentelor la ziarul „ADEVĂRUL DE CLUJ", exclusiv pentru luna ianuarie 1992. Abonamentele — la factorii poştali sau direct la oficiile poştale — se vor efectua pînă la 27 decembrie 1991. Preţul unui abonament la ziarul „ADEVĂRUL DE CLUJ" se calculează la 5 lei exemplarul, plus taxa poştală aferentă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

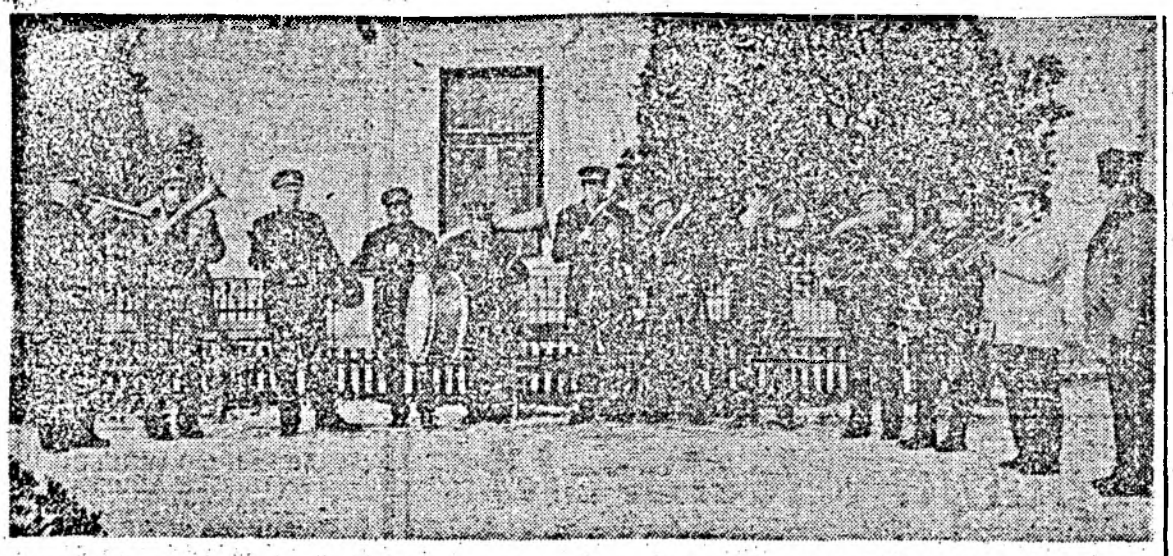

CA PENTRU O MARE SARBATOARE

Fanfara din Iclod a deschis participarea la urne a sătenilor de aici. În haine de mare sărbătoare ei au defilat pe toată întinderea satului pentru a chema la urne pe toţi locuitorii. Primarul din Iclod, domnul Nicolae Inouan se aştepta să aibă o bună participare la referendum, cu atît mai mult cu cît s-au făcut pregătirile necesare pentru cunoaşterea cît mai exactă a Constituţiei.

CONCURS DE SELECŢIE

Ansamblul folcloric „Avram Iancu" organizează, joi, 12 decembrie, la Casa municipală de cultură, concurs pentru ocuparea unor posturi de solişti vocali şi instrumentişti, dansatori şi dansatoare pînă la 28 de ani.

„FORTIFICAŢIILE DE PĂMÎNT· TIP ŞI FUNCŢIONALITATE"

Timp de două zile, 13—14 decembrie, se desfăşoară la Iclod prima ediţie a simpozionului naţional de etnoarheologie cu titlul mai sus amintit, simpozion organizat de Muzeul de istorie Iclod, Muzeul de istorie al Transilvaniei, Institutul de tracologie Bucureşti, Inspectoratul pentru cultură Cluj. Participă cercetători şi specialişti, profesori universitari din Bucureşti, Iaşi, Cluj, Timişoara, Sibiu, Alba Iulia, Deva, Sfîntu Gheorghe, Constanţa, Reşiţa. Simpozionul, primul de acest fel în ţară, se desfăşoară sub forma sesiunilor de comunicări, dezbateri, urmate de vizitarea Muzeelor din Gherla şi Iclod.

CICLUL LELOUCH

prezintă vineri la Casa de cultură a studenţilor, orele 19, „La Bonne Année (1973—86), avîndu-i în distribuţie pe Lino Ventura şi Françoise Fabian.

Dem. ŞOFRON

SPORT SPORT SPORT

„U" C.U.G. ÎNCHEIE TURUL ÎN FORŢĂ: 29—20 cu DINAMO BRAŞOV

Duminică, în ultima etapă a turului Diviziei A la handbal masculin, formaţia studenţilor clujeni a primit replica echipei Dinamo Braşov de care a dispus cu scorul de 29—20 (13—10), încheind astfel prima jumătate a campionatului cu satisfacţia de-a fi obţinut victorii în toate partidele (5) disputate acasă. Serie albă căreia trebuie adăugate victoria de la Tg. Mureş şi egalul de la Baia Mare. Dar, despre reuşitele şi... restanţele turului, într-un material anume. Acum, numai o constatare pe care ne-a impus-o (şi) ultima etapă: jocul matur şi orientat al clujenilor, expresie a unei echipe care şi-a configurat o personalitate cu forţă de exprimare şi disponibilităţi spre noi acumulări în plan tehnico-tactic.

Dar să revenim la meciul de duminică. Cu excepţia primelor 8 minute, cînd scorul a mers la pas, gazdele au condus permanent, în prima repriză la diferenţe de 3—5 goluri, în a doua la scoruri mult mai confortabile. Deşi oaspeţii — animaţi de neobositul Benone Niculescu — n-au redus nici o clipă turaţia, intenţia lor fiind, exact, frînarea dezechilibrului de pe tabela de marcaj.

Altfel, un joc curat şi plăcut ce a „încălzit", întrucîtva pe spectatorii condamnaţi la un frig inuman pentru o sală de sport. Ce să mai spunem de sportivi?! Au marcat pentru „U": Simboan 8, Crainic 6, Moldovan 5, Neţa 4, Cristea 3, Aldica, Dăncilă şi Szabo cîte unul. Cel mai „productiv" de la oaspeţi: Niculescu 7.

N. DEMIAN

• • •

„ARMATURA" PE LOCUL II

Duminică s-a încheiat şi prima jumătate a campionatului Diviziei B. În ultimul joc, „şaptele" masculin clujean Armătura (seria D) a întîlnit, acasă, pe una dintre fruntaşele seriei: Mecanica Oradea pe care a întrecut-o cu scorul de 28—22 (17—8). Cu aceste 3 puncte, formaţia antrenată de fostul „U"-ist Liviu Jurcă a urcat pe locul II (după Metalul Bistriţa) de unde, bănuim, ţinteşte ... atacul final: promovarea.

Actualitatea social-democraţiei

(Urmare din pag I)

te la putere aceste curente să nu ducă la sciziuni de anvergură. Disensiunile radicale şi sciziunile vor apare clar numai dacă FSN-ul nu va obţine la viitoarele alegeri ceea ce speră să obţină.

— Dar mai sînt şi alte partide care se declară social-democrate. Cum le apreciaţi?

— În România, ca şi în alte ţări foste socialiste, după 45 de ani de regim comunist, s-a pierdut tradiţia social-democrată, iar trădarea unor lideri social-democraţi, în 1946, cînd au acceptat unirea cu PCR, a creat azi condiţiile ca oricine să se poată declara social-democrat, fără a fi obligat să motiveze în vreun fel acest lucru. După 1947 social-democraţia europeană s-a îndepărtat total de orice urmă de marxism şi a proclamat ca principii fundamentale libertatea, justiţia socială, solidaritatea şi democraţia, devenind apărătoarea intereselor tuturor salariaţilor.

— De ce PSDR-ul nu se asociază cu puterea actuală?

— Activitatea partidului nostru se desfăşoară sub sloganul: „Prin adevăr la democraţie". Întrucît puterea mai ascunde încă cele mai teribile adevăruri, nu putem să ne asociem fără a încălca propriile noastre principii.

— Există partide bazate pe criterii etnice. Cum vede un social-democrat aceste partide?

— Aceste partide se bazează pe o puternică stare sau încărcătură emoţională. Pe măsura rezolvării unor situaţii conflictuale şi a scăderii nivelului stării emotive, aceste partide vor evolua spre alte partide, cu un spectru mai larg de principii. Să ne amintim de fuziunea Partidului Naţional din Transilvania cu Partidul Ţărănesc din vechiul regat în 1926, rezultînd Partidul Naţional Ţărănesc. PSDR acordă astăzi ca şi în trecut o atenţie deosebită problemelor naţionale. Ignorarea acestora ar fi o sinucidere pentru orice partid.

— Cum vedeţi în viitor municipiul Cluj-Napoca?

— Noi putem găsi formule frumoase pentru a exprima cum am dori să fie municipiul nostru. Ceea ce ne preocupă însă acum este a şti ce gîndeşte, ce simte şi ce intenţii are acel cetăţean al municipiului, indiferent că este muncitor sau cadru, care sapă un şanţ pentru schimbarea ţevilor de gaz, cum s-a întîmplat, de exemplu, în martie 1990 pe str. S. Albini, şi lasă şanţul destupat, gropile deschise, pietrişul şi nisipul pe unde se nimereşte, ţevile de rezervă prin curţile oamenilor şi în rigole sau pe trotuare, semne de circulaţie deformate, ruginite şi aruncate; lucrează de la 9—10 pînă la 12 dimineaţa, fără să-i pese de viaţa semenilor săi, de maşinile care se distrug, de insomnia locatarilor şi de nervii celor din zonă. Cînd vom şti, deci, ce gînduri are acest cetăţean, atunci vom putea şti şi noi cum va arăta municipiul nostru în anul 2000.

— Care ar fi totuşi unele aspecte mai relevante?

— Urgentarea sistematizării în vederea construcţiilor de toate genurile, în viziunea unui oraş în care cetăţenii trebuie să-şi asume responsabilitatea acţiunilor lor. Dreptul de proprietate să fie sfînt, iar demolările să se facă cu despăgubiri complete, negociate pînă la cel mai mic detaliu. Dezvoltarea unei reţele de transport urban, prevăzîndu-se extinderea cu două sau trei linii de tramvai pentru transport urban şi suburban (Floreşti, Someşeni, Chinteni), pentru a rentabiliza transportul cu tramvaiul. Primăria trebuie să-şi asume responsabilitatea întregii infrastructuri, ale circulaţiei rutiere în oraş: străzi, semafoare, semne, indicatoare, pasaje, parcări etc. Poliţia rutieră rămînînd numai un consultant şi un supraveghetor al legilor şi al hotărîrilor care se iau. Circulaţia în oraş va fi astfel dirijată de primărie, şi nu de poliţie. Şi examenele de şoferi trebuie să se facă în prezenţa unui inginer specialist al Ministerului Transporturilor, şi nu în prezenţa poliţistului, aşa cum se procedează în orice ţară din Europa. Pe plan local trebuie asigurate locuri de muncă pentru şomeri prin stimularea unor investiţii de interes local finanţate de la buget, acordarea unor avantaje agenţilor economici care creează, sau menţin locurile de muncă, dezvoltarea unei reţele de forme de calificare şi de recalificare în special a tinerilor şi corelarea specialităţilor din învăţămînt cu posibilitatea de absorbţie pe plan local. Apoi, reducerea poluării de toate genurile. Introducerea controlului gazelor de eşapament şi treptat a catalizatorilor dubli şi tripli, închiderea parţială temporară a unor secţii poluante şi retehnologizarea lor la majoritatea fabricilor din Cluj, pentru eliminarea gazelor, fumului, particulelor de praf, substanţelor toxice şi a zgomotului etc.

AGENDA

RADIO CLUJ

JOI, 12 decembrie: 6,00—8,00 Bună dimineaţa — actualităţi şi muzică; 10,00 Infoquick — ştiri; 10,05 Suflet şi cîntec românesc; Crugul solstiţiului; 10,30 Salonul artelor: Arlechin. Jurnalul galeriilor. Salonul de artă al medicilor. Carnetul cinefilului; 11,00 Tutti Frutti — magazin muzical; 11,40 Peregrinul transilvan: Cît poate costa o vacanţă de iarnă sau un week-end în zonele alpine transilvane?; 12,00 Din culisele Operei. Masă rotundă cu invitaţi de la Operă; 12,30 Consens în Babilon: Biografii spirituale; 16,00 File de istorie: Corifei ai Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918: Septimiu Albini; 16,30 Eseu jazz; 17,00 O oră pentru toată lumea — actualităţi şi muzică; 20,00 Cutia cu cîntece şi graiuri: „Un prieten adevărat"; 20,30 Ateliere muzicale: Audiţii la Filarmonica din Cluj.

• • •

TV Cluj: 9 — Emisiune în limba maghiară

• • •

Teatrul Naţional — LECŢIA, ora 20,30

Opera Română — CARMINA BURANA, ora 18,30

DONAŢIE DE CĂRŢI

Direcţia Generală a Arhivelor de Stat din Bucureşti a donat Bibliotecii Municipale „Bogdan Petriceicu Haşdeu" din Chişinău 16 colete de cărţi, incluzînd opere ale scriitorilor clasici şi cărţi de istorie în limba română. Aceeaşi instituţie a oferit în dar pentru Arhivele de Stat din Chişinău 34 colete cuprinzînd documente autentice referitoare la istoria Basarabiei, precum şi copii ale acestora, ediţii rare din secolul trecut şi prima jumătate a secolului al XIX-lea, o serie de cărţi de importanţă covîrşitoare pentru identitatea noastră de neam.

„Caracatiţa" se destăinuie (II)

(urmare din pag I)

încă nu ne putem lăuda că am pornit la drum, şi, iată, unii vorbesc deja de faliment.

— Într-o economie de piaţă o instituţie bancară joacă un rol deosebit. Ca atare falimentul nu poate surveni decît în condiţiile de neadecvată conducere a activităţii băncii respective. Pînă în prezent, această bancă a dat dovadă de o reală şi frumoasă prosperitate, ca atare se adevereşte că falimentul nu poate interveni în cazul nostru.

— Nu mă îndoiesc nici o clipă. Altfel n-ar fi... venit spre dumneavoastră atîtea personalităţi ale acestei ţări şi n-aţi avea un număr atît de impresionant de acţionari, care, înainte de a avea încredere, au verificat cu toată atenţia stadiul şi perspectivele băncii pe care o conduceţi. Pînă unde vi se întind... tentaculele, ca să folosim o expresie mai apropiată de „caracatiţă"?

— Sînt binecunoscute sucursalele noastre din ţară. Cochetează însă cu noi şi Timişoara, Galaţiul, Braşovul şi avem cont de corespondent în Singapore.

— Iată unul din motivele pentru care vă invidiază bucureştenii, unii oameni de afaceri, neputicioşii, toţi cei care ştiu să dea din... gură, fără să facă nimic concret. Mai ales în atît de dificila lume a finanţelor.

— Vă daţi seama că n-am putut porni la drum şi, mai ales, n-am fi putut continua dacă, de la început n-am fi gîndit la formula cea mai sericoasă de fondare a unei bănci private. Vă propun însă ca despre „matrapazlîcurile caracatiţei", cum spunea cineva, să vorbim în episodul următor.

— De acord. Mai ales că-mi plac „ducturile" în care adversarii îşi apreciază reciproc valoarea.

TELE SPECTATOR

Vă recomandăm, din programele zilei de astăzi să urmăriţi, în cursul dimineţii, partea a treia a serialului de televiziune **Marile familii**, care va fi trasmis începînd cu ora 10,30. Transmisiunea directă în limba engleză, preluată de pe Super Channel — la ora 11,10 **Ora de muzică** prezintă astăzi, la 12,40, portretul unui prestigios muzician clujean: dirijorul Emil Simon, într-o emisiune realizată de Dumitru Moroşanu şi Iosif Sava. Doriţi să ştiţi cum e viaţa la 101 ani? Vă recomandăm să urmăriţi emisiunea **Vîrsta a treia**, care va fi transmisă la ora 13,30 Vom mai vedea, la orele amiezii, selecţiuni din Festivalul **„Toamna muzicală huzoiană"** şi emisiunea **Civilizaţia montană**, în cuprinsul căreia vom vedea reportajul intitulat „Privind Bucegii dinspre vest ...". **Preuniversitaria** de astăzi (15,30) se adresează, în totalitate, candidaţilor la examenul de bacalaureat, cu consultaţii la geografie (Luna şi influenţa sa asupra Pămîntului) şi la istorie (Oraşul — stat în antichitate, partea I) Ca de obicei, la ora 16, cursurile de limbi străine, astăzi germană şi italiană. Emisiunea pentru adolescenţi — la ora 17,05. O veste bună pentru politicienii „de profesie" şi, deopotrivă, pentru cei „în devenire": prin bunăvoinţa Ambasadei Marii Britanii la Bucureşti, Televiziunea Română a primit spre difuzare un serial documentar de actualitate intitulat **„Introspectiva britanică"**. Episoadele sînt traduse în limba română, iar difuzarea acestora se va face, de regulă, săptămînal. Primul documentar, intitulat **Parlamentul**, îl vom vedea astăzi, la ora 18. Desenele animate pentru copii, din seria **Cartea cărţilor**, vor fi transmise mai devreme decît de obicei pentru că urmează un meci de fotbal: vom vedea întîlnirea retur, conţinînd în Cupa U.E.F.A., dintre echipele **Genoa 1893** şi **Steaua Bucureşti**. Transmisiune directă de la Genova. **Studioul economic** din această seară se ocupă de „Calea ferată şi TAROM-ul în cursa preţurilor", o dezbatere care se anunţă interesantă. Seara, la 21,50, o nouă întîlnire cu o mamă modernă şi o adolescentă mult prea emancipată în serialul **Cine e băiatul ăsta?** Programul se va încheia cu **Cronica parlamentului** şi **Pro Musica** — emisiune consacrată astăzi prezentării festivalurilor muzicale ale Finlandei. Mîine dimineaţă, la ora 10,30, un recital al unor interpreţi de marcă: Bob Marley, Steve Miller, Cinderella, The Eurythmics, Rolling Stones, Candy-man. Tot mîine, cel de-al doilea episod al serialului **„Thailanda"** — un documentar dedicat unei ţări îndepărtate şi pline de mister. **Ora de muzică** de mîine este dedicată personalităţii compozitorului român Mihail Jora. Despre celelalte emisiuni de joi, în ziarul nostru de mîine.

artă, literatură, cultură

Constantin Zărnescu — UN OBSEDAT AL MITULUI FEMININ

D.S.: Constantin Zărnescu, într-un interviu acordat, cu ani în urmă, revistei „Napoca Universitară", defineai prozatorul ca pe un cal de tracțiune, care-și urcă povara pe o veșnică, uriașă pantă. Cu romanele tale ți-a mers cum ți-a mers, dar văd că totuși piesa „Regina Iocasta" îți aduce marele noroc ... și marea capcană!

C.Z.: Într-un fel ai dreptate. Am participat, în cadrul celei de-a II-a ediții a Festivalului „I.L. Caragiale", cu „Regina Iocasta", o piesă jucată, în premieră, la Teatrul Național din Tîrgu-Mureș. Din nefericire pentru persoana mea, a fost singura piesă de limba română, selecționată în Festival și am trăit spaime îngrozitoare, pentru că m-am pomenit contemporan de text cu Eugen Ionescu și Caragiale. În rest s-au jucat Shakespeare, Molière, Pirandello, Cehov, Jarry etc. Nu am fost singurul premiat. Eu am participat la secțiunea de dramaturgie românească. Au mai luat premii: doamna Adriana Grand, pentru scenografia și costumele acelui remarcabil spectacol, Marat-Sade, de Peter Weiss, regizat de Victor Ioan Frunză, și Anda Chirpelean, care a fost premiată pentru debut. Anda Chirpelean a fost foarte apreciată pentru acel rol de femeie nebună, fecioară bolnavă la minte și actriță excepțională în plan intelectual, din aceeași piesă. Deci Clujul a avut trei bucurii, trei premii, într-un festival la care au participat teatre-

Premiați clujeni la Festivalul de teatru „I.L. Caragiale"

le din întreaga țară, plus cel din Basarabia, și trupa Eugen Ionesco, cu Cîntăreața chelă.

D.S.: Ai fost întotdeauna un obsedat în descifrarea unor mituri, chiar și cartea ta despre Brâncuși stă mărturie. Dar mitul femeii, care doarme ca un venin de miere în gîndul bărbatului, te-a însoțit mereu. Textul piesei (tradusă în mai multe limbi) este foarte greu, dar poate că descifrarea mitului Iocastei ți-a adus cîștig de cauză.

C.Z.: Nu pot să ascund faptul că am fost influențat de mamă. Chiar și acum în familie sînt „dominat" de soția și fiicele mele. Asta, hai să zicem, pe plan social. Am studiat Eschil, Sofocle, Euripide și tot ce s-a găsit pe această temă. Ceea ce m-a frapat a fost faptul că în literatura scrisă după mitul lui Oedip în două milenii și jumătate, și chiar în timpurile noastre, de nume foarte mari, s-a mers pe mitul tatălui, al masculului, al regelui, al amantului. Părerea mea este că atunci cînd masculul se afirmă ca om politic, conducător de oști, violent și crud, rămîne totuși fiul cuiva. Iar mama este cea care creează ambivalența bărbat femeie, și în avest context vinovată este Iocasta ca mamă, ca femeie, ca regină, ca amantă, ca „soră", în tot parcursul antic pînă astăzi. Iocasta este strămoașa mamelor feministe de astăzi. Oricum, ceea ce cred că am reușit în cele 28 de spectacole este că am trezit anumite sensibilități feminine și chiar am observat că bărbații privesc trăzniți, cu un sentiment de aversiune, de opoziție, artistică, intelectuală, dacă nu cumva politică. Nu știu dacă am reușit să surprind femeie în toate ascunzișurile și meandrele sale, dar sînt aproape sigur că „exploatarea" acestui mit, reactualizarea să mi-a adus nu numai acest premiu de „cel mai tînăr dramaturg", dar și un nou mister de continuat.

Dorin SERGHIE

Centenar Theodor NAUM

Într-un material dedicat universitarului Gheorghe Dragoș scriam despre necesitatea reactualizării figurilor unor dascăli iluștri ai școlii universitare clujene. Și mai ales ale acelor dascăli îndepărtați și scoși de la catedră în mod abuziv, fie prin desființarea catedrelor, fie pe alte considerente, mai ales de natură politică, în ambele cazuri însă de loc motivate. Așa au fost îndepărtați Blaga, Onisifor Ghibu, Alexandru Herlea, Victor Jinga, exemplele fiind cu mult mai numeroase. Iată deci un motiv în plus de a aprecia la justa și adevărata lui valoare simpozionul dedicat personalității profesorului, marelui clasicist **Theodor Naum**, la cei o sută de ani de la nașterea sa, simpozion organizat de Catedra de limbi clasice a Facultății de litere Cluj și Societatea de limbi clasice, Filiala Cluj. Trei au fost punctele atinse în acest simpozion: **Theodor Naum — omul și profesorul, Theodor Naum — traducătorul și Theodor Naum — orizonturile științei limbii și ale literaturii.** Au fost astfel punctate aspecte esențiale: originea, familia, studiile, apariția primelor traduceri, omul de la catedră, anii grei și amari ai scoaterii de la catedră, domiciliul obligatoriu din perioada anilor 1953-1955, activitatea de cercetător, recunoașterea (profesor Vorica Lascu care este și inițiatoarea simpozionului); exigența — constantă a dascălului în lumea universitară, metoda de lucru — riguroasă și elevată, stima de care s-a bucurat în rîndul colegilor și al studenților (profesor dr. Dumitru Protase); competența, conținutul dens și bogat al cursurilor, refuzul compromisurilor (profesor Frieda Edelstein); traducătorul, lupta cu limba clasicilor, egalarea densității originalului, ravagiile staliniste în domeniul traducerilor, primele traduceri și pecetea conservatoare, *junimistă*, *fluiditatea inegalabilă* a traducerilor, invenția lexicală a traducătorului (profesor Mihail Nasta); traducătorul de documente din secolele XVI — XVII, din latina medievală, alcătuirea unui glosar de termeni și expresii din documente scrise în latina medievală, contribuția lui Naum în domeniul traducerii textelor este remarcabilă, el impunînd o nuanțare a traducerilor în funcție de conținutul textului (asistent Vasile Rusu); Theodor Naum și Muzeul limbii române, simțul deosebit al limbii, experiența și vasta cultură, contribuția adusă la „Dicționarul" lui Paușcariu, eleganța în redactarea definițiilor, consevatorismul în privința neologismelor, preferința pentru graiul popular (profesor dr. Romulus Todoran); contribuția la cunoașterea literaturii clasice, talentul de traducător din poezia universală (Vasile Sav — scriitor); lista lucrărilor lui Naum făcută de Nicolae Lascu, exeget al autorilor greci și latini, strălucita carieră didactică, erudiția și finețea în interpretarea clasicilor, interesul pentru clasicismul antic încă din studenție, perenitatea ideilor autorului (lector univ. Elena Popescu).

Acest prim pas în redescoperirea și repunerea în drepturi a universitarilor clujeni fiind făcut, așteptăm și alte exemple de **aleasă și dreaptă cinstire.**

Demostene ȘOFRON

Un nume de care veți mai auzi

Pianista Aida Beatrice MARC

Despre prezența și comportarea meritorie a reprezentanților școlii muzicale clujene la primul concurs Jora, am scris cu două săptămîni în urmă. Am acuma ocazia de a vă impune atenției numele tinerei pianiste **Aida Beatrice Marc**, studentă în anul III — pian, clasa doamnei profesoare **Graziele Georgia.** Aida Beatrice a intrat la Academia de Muzică „Dima" ca absolventă a Liceului de muzică din Timișoara. O caracterizează seriozitatea, modestia și, nu în ultimul rînd, pasiunea cu care se dedică studiului. Atribute care i-au adus la concursul Jora patru premii: premiul II pentru interpretare, Premiul Radioteleviziunii, Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și Premiul Orașului București, precum și invitația la concertul de gală al tinerilor laureați radiotelevizat din 15 decembrie și înregistrări la Radio București. Acest succes este amplificat și de prezențele din juriu, nume de marcă: Grigore Constantinescu, Alfred Hoffamn, Dumitru

Avakian, Yvonne Cristescu, Dana Borșan, Aurora Ienei, un juriu extrem de pretențios. În programul de concurs, piese de Bach, Mozart, în prima etapă, Schumann, Prokofiev, Jora în etapa a doua și în concertul de gală, „Joujoux Ma Dame" de Jora. Un program de concurs bogat/dens, de o dificultate aparte.

Nu ne rămîne decît să o felicităm pe Aida Beatrice Marc, nouă rămînîndu-ne plăcerea de a consemna, și în viitor, asemenea succese.

Demostene ȘOFRON

Spectacolul de operă al Academiei de muzică

Ideea unui spectacol de operă în a cărui distribuție participă studenți și absolvenți din ultimii ani, cu posibilitatea includerii și a profesorilor, permite o etalare a valorilor Academiei de muzică. Este cazul spectacolului cu opera „Nunta lui Figaro" de W.A. Mozart, prezentat recent pe scena Operei Române, avîndu-l la pupitrul dirijoral pe Gh. Victor Dumănescu, iar ca regizor pe Alexandru Fărcaș.

Parametrii artistici care concură la aprecierea nivelului muzical-dramatic al spectacolului de operă sînt, indiscutabil, calitatea vocală (sursa nativă a soliștilor și rezultatul studiului), stilistica muzicală și, desigur, reacția în jocul de scenă. Faptul că există printre absolvenții Academiei de muzică din Cluj un număr apreciabil de soliști angajați ai scenelor noastre lirice, inclusiv ai celei din Cluj, sau, mai recent, cadre didactice ale Conservatorului, că printre aceștia se pot menționa și laureați ai unor concursuri naționale și internaționale, ne dă convingerea că școala de canto clujeană s-a ridicat pe platforma lansării unor artiști de performanță. Este cazul sopranei Carmen Gurban, solistă a Operei Române din Cluj, și a basului Ion Țibrea, cadru didactic al Academiei de muzică. Chiar dacă n-au făcut parte din prima distribuție a spectacolului, nu putem să nu înscriem în șirul valorilor absolvenților pe sopranele Adriana S. Croitoru și Ramona Eremia, astăzi soliste veritabile.

Distribuția de premieră (de fapt, un spectacol în reluare) a impus pe scena clujeană un Figaro de bună calitate: basul Ion Țibrea prezintă calități vocale și actoricești care-l detașează pe scara ierarhică a soliștilor, cu disponibilități pentru roluri foarte variate și de diferite caractere. Soprana Carmen Gurban, în rolul Contesei, pe lîngă o voce frumoasă, cu nuanțe catifelate și cu mare egalitate în registrele vocale, aduce în cîntul mozartian un stil înnobilat de intuirea și înțelegerea cuprinzătoare a caracterelor liniei melodice clasice. Rolul dificil al Suzanei a fost încredințat sopranei Mariana Sarba, o voce dezinvoltă cu nuanțe plăcute, poate încă insuficient particularizată ca timbru și strălucire sonoră, dar cu un bogat conținut în jocul de scenă. Mihaela Ungureanu a fost pusă la grea încercare în rolul Cherubino, ce necesită o mare suplețe vocală, dar rezolvările scenice i-au dat o notă bună. În rolul Contelui, baritonul Gheorghe Moroșan arată un timbru vocal frumos, dar turnura stilistică a cîntului este încă insuficient conturată. Încadrarea în spectacol a soliștilor Monica Matei (o voce de mezzosoprană ce anunță mult dramatism), Marius Budoiu (cu un plus evident în calitatea jocului de scenă), Șerban Băcilă (o voce frumoasă, de viitor tenor), Wilhelm Rudolf, Marian Pop și Daniela Mureșan (o voce ce atrage atenția) a avut darul să întregească o distribuție cu multe grade valorice. Conduita stilistică a spectacolului a reliefat, în general, o concordanță între potențele sonorităților clasice cu adecvarea intensităților și gradației temperamentale. Regizorul Alexandru Fărcaș a imprimat scenelor un curs firesc, pigmentînd unele momente cu nuanțe „acide" cu o vădită tentă de modernitate (jocul cu mingea, scene cu îndrăgostiți în situații ceva mai tari etc.). Pregătirea muzicală a ansamblului și soliștilor (dirijor Gh. V. Dumănescu), corepetitori pianiști Valentin Gora, Ștefan Ronai și Francise Fuchs — în limitele unui spectacol cu finețe și muzicalitate și desigur cît s-a putut de corect. Salutară intervenția coregrafică (Emilian Barteș) a elevilor de la Liceul de coregrafie. Funcțională și plăcută ambianța scenografică semnată de Ion Gherghinoiu.

Emilia DRAGEA

POEMUL UNEI COLOANE VERTEBRALE

Editura Dacia își continuă nobila misiune de a scoate cărți în colecția Remember, destinată a descrie mari destine ucise! Ultima pe care am citit-o este scrisă de profesorul Nicolae Mărgineanu, sub îngrijirea atentă a lui Voicu Lăscuș, și se numește Amfiteatre și închisori (Mărturii asupra unui veac zbuciumat). Pînă aici totul pare prozaic, pentru cei ce n-au citit Pe muntele Ebal al lui Teohar Mihadaș sau Jurnalul fericirii al lui Nicolae Steinhardt. Numai că aceste cărți, scrise cu talentul scriitorului și înregistrate cu ochiul deținutului, ce se eliberează prin luciditate și curaj de mizeria internă și exterioară, care pot reduce omul la stadiul de lemurian, sînt poeme ale istoriei coloanei vertebrale.

Mulți cei din generația veche a Universității l-au cunoscut pe Nicolae Mărgineanu, eminent psiholog, apreciat în marile țări europene și în Statele Unite, pentru lucrările sale de psihologia persoanei sau psihometrie, în cadrul psihologiei industriale, ca să pomenesc numai o mică arie a activității sale. A fost condamnat la 25 de ani închisoare politică pentru că ar fi colaborat cu americanii (asta în 1948) și a scăpat după 16 ani și două luni, după care a murit în 1980 în urma unei boli incurabile. Și-a reluat activitatea după ce a scăpat, și chiar și-a campletat opera. Așa am reușit să cunosc, în 1973, **Condiția umană**, unde omul este privit ca un complex bio-psiho-social. Prea tînăr fiind, nu mi-am dat seama de măreția acestei cărți la care m-a atras analogia cu Malraux, dar acum, citind memoriile și trecînd la Universitate și prin disciplina psihologiei, văd cum un om poate tămădui lumea, chiar atunci cînd semenii lui îl zdrobesc în virtutea acelei maladii infernale ce se numește dorința de putere. **Amfiteatre și închisori** aparține unui om care a îndurat umilințe și răni, ce pe mulți i-au transformat în neoameni sau „turnători", dar în același timp este scrisă de un maestru al Literei, al Istoriei și al Politicii. Pentru că Nicolae Mărgineanu nu are nici o clipă de ură și nu poate fi, prin natura ființei sale, un revanșard. Portretele negative sau pozitive, chipurile torționarilor sau ale marilor oameni, care s-au lăsat duși de valul comunist, încheind pactul cu diavolul, sînt cele ale unui psiholog al nuanței, neîntrecut în înțelegerea acelui fir auriu ce leagă omul de lumea în care trăiește, unde omul este înger, animal sau bestie! Judecățile sale istorice: despre istoria noastră de dinainte și de după 23 august, lupta pentru independența Transilvaniei, cunoașterea marilor figuri politice, acele dedesubturi ale actelor întreprinse de marile puteri pentru a ne înrobi, toate acestea și încă multe altele dezvăluie un vizionar lucid și un om al Istoriei, conștient de acele false mișcări, care fac și desfac destinul popoarelor.

Nicolae Mărgineanu n-a făcut niciodată politică și n-a fost înregimentat în nici un partid, deși în cartea sa apar figurile unor mari demnitari ca Iuliu Maniu, Lucrețiu Pătrășcanu, Petru Groza, Codreanu, Cuza, Regele Carol II, Regele Mihai, mareșalul Antonescu etc., în succesiunea timpurilor politce pe care aceștia au încercat să le dirijeze. El judecă însă rolurile acestor oameni, unde unii au fost victime, alții călăi. Jocurile politice (inclusiv cele ale „generoșilor" americani !) sînt decodate cu exactitate și puse în Adevăr. Printre atîtea somități, bune sau rele, lucide sau naive, autorul rămîne un patriot fără retorică și ostentație, pentru că „citește", prin legionarism, lichelism și comunism — democrația. Pentru „lectura" sa a plătit din greu, pentru că puritatea și gîndirea dor, asemeni iubirii universale a lui Dante, ce „mișcă Soarele și celelalte stele."

Dorin SERGHIE

ÎN PREAJMA UNEI NOI CAMPANII ELECTORALE

Electoratul român n-a apucat să-şi tragă sufletul după îndelungata controversă parlamentară în legătură cu elaborarea Constituţiei, după aprecierea pătimaşă sau lucidă a conţinutului ei şi după votul prin care a fost chemat s-o investească ori s-o respingă — şi o altă campanie electorală s-a ivit la orizontul vieţii noastre atît de frămîntate: pregătirea alegerilor locale.

Acceptînd Constituţia ca pe un bun gata obţinut şi pe deplin meritat (cu toate scăderile reale sau prea ostentativ căutate) încă înaintea validării ei prin votul general, mai multe partide au început să-şi elaboreze noua strategie, să-şi formuleze ori să-şi reformuleze programul politic în vederea participării cît mai fructuoase la alegerile pentru administraţia locală. Nu e vorbă că detaliile acestei strategii, ca şi unele manevre de conjunctură, abia acum urmează a fi căutate şi elaborate, în cadrul statuat de legea fundamentală a ţării, dar e indiscutabil că toate formaţiunile participante la „crosul electoral" au nevoie de o cît mai largă audienţă la public — aplauzele, aşadar aprobarea acestuia, însemnînd suporteri, chiar „crosişti" activi sub culorile respectivei formaţiuni politice, şi voturi, rîvnitele, indispensabilele voturi. Campania electorală va fi şi în următoarele luni una din dominantele paginii tipărite, ca şi a mass-media în general — şi ea nu se anunţă dintre cele mai blînde.

În ceea ce ne priveşte, ne vom face ca şi pînă acum datoria faţă de cititorii noştri, informîndu-i cît mai cuprinzător şi mai obiectiv în legătură cu mersul campaniei electorale. Concomitent, vom atribui, în mod practic vom închiria, spaţiu publicitar pentru opiniile, explicările de program, apelurile adresate de diferitele partide care doresc să recurgă la serviciile noastre, fără ca prin publicarea acelor programe, analize, apeluri să ne însuşim cu necesitate şi respectivele puncte de vedere. Ca ziar independent, înţelegem să dăm dreptul la cuvînt şi la argumente electorale oricui — opunîndu-ne însă extremismelor, fanatismului politic de orice natură, propagator al unor idei anticonstituţionale, îndreptate împotriva intereselor ţării şi ale poporului român.

Un prim demers electoral în ziarul nostru de azi aparţine Partidului Republican.

Prof. univ. dr. ION MINZATU, preşedintele PARTIDULUI REPUBLICAN:

ROMÂNIA VIITOARE DEPINDE DE 9 FEBRUARIE 1992

(Expunere la întîlnirea cu Consiliul Director al Zonei TRANSILVANIA)

Se apropie un eveniment care încă mai este considerat un eveniment oarecare din viaţa ţării, şi anume alegerile din 9 februarie 1992. Trebuie să fim conştienţi că acest moment va fi o răscruce istorică, un moment de o deosebită importanţă pentru fiinţa naţională a României sub aspectul clădirii unei noi Românii, aşa cum o dorim noi. Cînd gospodarul pune temelia casei, o doreşte solidă, pentru secole, căci pe ea va construi tot edificiul, cu funcţiunile şi cu destinaţiile pe care i le va conferi. Administraţia pe care a fost construită România după „revoluţia" din 1989 a fost o administraţie de proastă calitate, care a făcut jocul unor forţe structurate tot comunist, a făcut jocul diversiunilor puse la cale de putere, a susţinut puterea în toate actele ei antinaţionale şi ne-a dus la dezastrul economic, social şi politic în care ne găsim. De aceea, trebuie să fim conştienţi că alegerile locale din 9 februarie trebuie pregătite poate de 10 ori mai bine decît cele generale. Dacă ne lăsăm seduşi de ideea că nu are importanţă cine sînt primarii şi cine sînt consilierii, atunci înseamnă că am pierdut partida istoriei. Partidul nostru va depune liste electorale în toate comunele şi-n toate oraşele. Pe listele noastre vor figura toţi candidaţii de primari şi consilieri care acceptă principiile după care acţionăm noi, chiar dacă nu sînt membri ai partidului.

Ceea ce ne propunem pentru anul 1992 este să învingem fiara neocomunistă, şi-n primul rînd fracţiunea din Frontul Salvării Naţionale condusă de acest lider respins de naţiunea română, pe nume Petre Roman. Nu ascundem, această opoziţie categorică a partidului nostru şi o să luptăm absolut fără cruţare împotriva celor care au dus ţara de rîpă. Nu mai putem permite ca România să fie terfelită aşa cum a fost, şi cu gîndul efectiv de a fi vîndută pe nimic! Nu putem permite mai departe ca agricultura românească, fabricile româneşti, instituţiile din România, ca sistemul de ocrotire a sănătăţii, ca bătrînii, copiii, intelectualii să fie în cea mai gravă situaţie. Niciodată n-a mai fost România într-o situaţie ca aceasta, nici în timpul războiului, cînd totul era pe cartelă şi cînd viaţa se desfăşura sub bombardamente! Este totul terminat, totul este la pămînt. Am ajuns de rîsul lumii dacă un muncitor calificat lucrează pentru o pereche şi jumătate de pantofi pe lună! Este inadmisibil ca un profesor universitar să-şi poată cumpăra două perechi şi jumătate de pantofi din salariul pe o lună! Unde există aşa ceva? Nici în Albania, considerată ultima în Europa! Unde s-a pomenit o ţară fără o revistă, fără o carte, fără nimic adus pe banii statului sau adus pentru instituţiile statului, şcoală, medicină, cercetare? La această oră sîntem de rîsul lumii din punct de vedere al potenţialului ştiinţific al ţării. Nu s-a dat, din acel celebru 1 la sută nici 0,35 la sută, că nu-i de unde! Am fost recent în mai multe judeţe şi am întîmpinat situaţii care te fac să plîngi în hohote. Se închid pe capete întreprinderile, pentru că printr-o hotărîre a guvernului s-au blocat preţurile şi printr-o altă hotărîre a guvernului au crescut nelimitat preţurile la energie, combustibil, transporturi şi materii prime. Întreprinderile la această oră trebuie să plătească materiile prime o dată furnizorului şi-a doua oară, cel puţin o dată şi jumătate pentru transport. Nicăieri în lume nu există aşa ceva!

Cursa aşa zisei liberalizări a preţurilor este continuată de dl. Stolojan în care noi ne-am pus toată încrederea şi căruia i-am acordat girul nostru încă din momentul în care a fost numit prim ministru, la Cotroceni. Atunci ne-a promis întregul concurs, ne-a promis că vom participa la guvernare ş.a.m.d., ca să ne spună după aceea că de fapt, dacă-i vorba de numiri în guvern, dacă-i vorba de numiri de secretari de stat sau de subsecretari de stat, să discutăm cu domnul Petre Roman! Deci, în ultimă instanţă, tot Petre Roman conduce din umbră! Şi-atunci, în aceste condiţii, noi am retras tot sprijinul nostru primului ministru Stolojan şi acestui guvern. Ca urmare, sîntem din nou singuri, dar dacă vom găsi aliaţi cu aceleaşi principii, vom merge împreună atît la alegerile locale, cît şi la cele generale.

Noi am tot spus la un moment dat că avem un mare duşman la Răsărit şi că ne va susţine Occidentul. Acelaşi domn Petre Roman şi toţi acoliţii lui au binevoit ca într-o ultimă deplasare a ex-primului ministru să ne spurce ţara aşa cum n-au făcut-o toţi ceilalţi laolaltă pînă la el. A stors lacrimi de crocodil guvernului Spaniei, guvernului francez — nu şi dreptei franceze — şi altor guverne, că „vai de mine, bietul ex-prim ministru, a fost scos din funcţie!" Am aflat cu satisfacţie că studenţimea din Cluj l-a primit aşa cum se cuvine să-l primească, cu huiduieli şi fluierături. Şi aşa trebuie primit acest non-român care nu poate reprezenta nici el, nici acoliţii lui, acest popor, şi care constituie acum un real pericol pentru istoria României în viitor. Dacă nu ne vom coaliza împotriva lui şi nu vom acţiona pe absolut toate canalele împotriva lui şi a FSN, de la tineri la vîrstnici, atunci ne va bate Dumnezeu! Sîntem siguri că-ntr-o ţară ca a noastră nu mai poate cîştiga un partid care nu începe cu Dumnezeu. Iar dacă cumva îşi mai fac cruce pe ici pe colo, să ştiţi că o fac în bătaie de joc. Şi n-au nici un scrupul în a spune vorbe de tipu următor: „Bani pe sănătate înseamnă bani aruncaţi pe apa sîmbetei, banii pentru cercetare înseamnă bani aruncaţi la coş, banii pentru învăţămînt înseamnă zero!". Ce putem noi face? Acum ştim ce putem face .. Ştiţi că Petre Roman s-a întors la Politehnică şi l-au alungat studenţii. Nu l-au mai primit înapoi. Şi d-l Iliescu, într-o discuţie despre Petre Roman, spune: „Lăsaţi-l în pace! Vedeţi? Săracul!"

Ţinînd cont de tot acest context, evident că avem de făcut faţă şi extremei stîngi. Sîntem tot atît de neîndurători şi de necruţători cu orice idee de-a întoarce ţara la ceea ce a însemnat comunismul: dezastrul spiritual, dezastrul social, economic, moral. Şi pentru asta vom promova cît vom putea pe toţi acei care susţin efectiv renaşterea spiritualităţii româneşti. Dacă nu vom promova şi renaşterea morală, atunci corupţia şi bişniţa vor învinge. De aceea, va trebui să aşezăm la temelia acestei ţări o nouă dictatură: dictatura legii. Să impunem dictatura legii elaborînd legi drepte, făurind un stat de drept şi să facem ca legea să guverneze în locul bunului plac şi-a indicaţiilor prin telefon! i

Puncte de vedere

PRIVIRE ÎN SPRE (A)CASĂ

LA ÎNTREBARILE:

1. Cum apreciaţi măsurile luate de guvernul Stolojan în domeniul economic?

2. Credeţi că va cîştiga guvernul bătălia împotriva corupţiei, speculei şi afacerilor ilegale, pentru asanarea societăţii româneşti?

Publicăm astăzi răspunsul d-lui Adrian MOŢIU, senator, P.U.N.R.

1. Pentru a putea răspunde cît se poate de adecvat la această întrebare este necesar în prealabil să examinăm, chiar dacă punctăm numai, condiţiile în care a apărut guvernul Stolojan pe scena politică a României.

Ştim cu toţii că guvernul Stolojan este rezultatul evenimentelor din septembrie, în urma cărora guvernul Roman s-a văzut pus în situaţia de a părăsi scena şi de a lăsa locul actualului guvern. Apărut în urma unor evenimente care au rezultat ca o consecinţă a tensiunilor sociale existente, din prima clipă a formării sale actualul guvern a fost pus în situaţia de a rezolva ceea ce fusese nerezolvat sau în suspensie de către fostul guvern, în cele 14 luni de guvernare. Pachetul neîmplinirilor cuprinde problemele cele mai acute: degradarea economiei, imaginea distorsionată a României spre exterior, inflaţia pe spirala ascendentă, şomaj tot mai accentuat, creşterea dramatică a corupţiei. În aceste condiţii nu se poate afirma că noul guvern avea în faţa sa mai multe opţiuni.

Se impunea cu necesitate stoparea sau cel puţin încetinirea acestei degringolade, pentru a cîştiga un răgaz care să-i permită să treacă la măsuri în vederea iniţierii redresării economice. Cei care dispun de mijloacele necesare redresării noastre economice nu vor sau nu îndrăznesc să uzeze de ele în sprijinul României cel puţin din două motive: 1. Incertitudinea investiţiilor în sensul garantării lor. Toată propaganda şi dezinformarea ce se practică împotriva României urmăreşte tocmai acreditarea acestei incertitudini, pentru a alunga investitorii şi a se îngenunchia România, care nu vrea încă să subscrie la propria sa dezintegrare. 2. Ineficienţa economiei româneşti ca urmare a menţinerii vechilor structuri comuniste la nivel mediu şi inferior. Aici se îmbină criteriul politic, deoarece revenirea comunismului sau a unui neocomunism este posibilă pe seama acestor structuri care în acelaşi timp frînează substanţial procesul de tranziţie la economia de piaţă.

Semne ale stabilităţii politice sînt socotite la ora de faţă adoptarea Constituţiei şi realizarea unor alegeri locale corecte. Ambele cerinţe reprezintă în primul rînd interesul nostru înainte de a fi criteriul de discriminare pentru străini. Noi sîntem interesaţi vital pentru realizarea acestora şi de altfel ne aflăm tocmai angajaţi în procesul împlinirii lor. Cum nu este greu de constatat, această evoluţie va duce la ridicarea cel puţin parţială a presiunii economice care se exercită asupra noastră. Un prim rezultat îl constituie confirmarea ajutorului F.M.I. propus după primele negocieri ale guvernului Stolojan. Însăşi abordarea acestui ajutor al F.M.I. pentru nevoile noastre stringente din pragul iernii a fost posibilă prin adoptarea ideii convertibilităţii interne, limitate, a monedei noastre naţionale. Este adevărat că atunci cînd iarna bate la uşă şi ne găseşte descoperiţi atît din punct de vedere energetic cît şi al căldurii pentru populaţie, cît şi într-o criză alimentară, este greu să negociezi ajutoare care în cel mai bun caz ţi se promit peste un an. Dacă guvernul Stolojan, în această situaţie critică nu avea de ales, este totuşi greu de înţeles de ce nu se caută soluţiile financiare pe reţeaua bancară internaţională. Este adevărat că un cuvînt de ordine în reţeaua financiară mondială a fost lansat în sensul ca nimeni să nu colaboreze cu noi în afară de F.M.I., care, astfel, îşi poate impune condiţiile restrictive fără dificultate.

În ceea ce priveşte cel de-al doilea motiv, ineficienţa economică, aici continuarea reformei d-lui Severin fără nici o modificare va duce la blocarea rapidă a economiei. Reforma d-lui Severin, care se pare că este promovată întocmai de dl. Stolojan, va accelera procesul de degradare economică, deoarece vînzarea către străini a sectoarelor vitale ale economiei va însemna automat creşterea pînă la 100 la sută a sectoarelor falimentare în economie, şi garantarea sărăciei pe mai mulţi ani. Dl. Severin va asigura nu împărţirea avuţiei naţionale, ci a mizeriei. Constatăm că este imperios necesar să schimbăm cursul reformei cel puţin în acest aspect al său. Noi vedem posibil acest lucru dacă se realizează următoarele condiţii: 1. Vînzarea în cadrul procesului de privatizare către străini a oricărei unităţi economice să se facă pînă la 49 la sută din valoarea acestora, restul să fie atribuit investitorilor români, avînd prioritate cei ce lucrează în unităţile respective; 2. Unităţi cu capital sută la sută străin să poată fi numai acelea pe care investitorii străini le construiesc de acum încolo la noi în ţară.

Structurile fostului regim trebuie dezarticulate din două motive: pentru a evita apariţia neocomunismului şi pentru a nu permite sabotarea reformei. Toţi aceia care au ocupat funcţii de conducere să fie pensionaţi chiar dacă nu au vîrsta pentru pensionare, iar dacă au mai mult de 5 ani pînă la pensie să fie trecuţi în alte întreprinderi.

2. Aşa cum această activitate a fost iniţiată şi realizată pînă în prezent nu sînt şanse de reuşită. Corpurile de control, garda financiară etc., conform unor informaţii pe care le deţin, sînt pe cale de a fi corupte total. În această situaţie nu există decît o singură soluţie: puterea legislativă sau cea judecătorească sau fiecare din ele să organizeze echipe mici de maximum 3 persoane investite cu calitatea de a controla toate organismele executivului la orice nivel şi de a face, pe baza investigaţiilor, rapoarte care să fie prezentate în faţa Parlamentului. Parlamentul să sesizeze guvernul cu titlu obligatoriu de execuţie a soluţiilor date. Aceste echipe, de incoruptibili, nu se vor bucura de publicitate în ce priveşte componenţa lor, pentru a creşte eficienţa acţiunilor ce le desfăşoară. Îndepărtarea din funcţie a celui găsit vinovat să se realizeze imediat ce fapta a fost dovedită. Sesizările cetăţenilor, referitoare la cazuri de corupţie, să poată fi adresate parlamentarilor, care să aibă calitatea de a cere deschiderea unor anchete pe care să le urmărească pe parcursul desfăşurării lor, fără însă a interveni direct în procedura de anchetă, decît prin semnalarea unor nereguli dacă acestea apar la nivelul superior al organelor de anchetă.

CAP ÎN CAP

Hotărîrea 521 a Guvernului României stipulează acordarea de stimulente pentru personalul Gărzii Financiare şi colaboratorilor acesteia. Mai precis, se constituie un fond realizat prin aplicarea a 35 la sută din totalul încasărilor reprezentînd amenzi şi încasări. E mult? E puţin? Depinde din ce unghi priveşti lucrurile. Dacă te gîndeşti că veniturile statului sînt de două ori pe atîta, nu este prea mult. În „ţările civilizate", cum ne place să spunem, în Italia, de pildă, garda ia 45 la sută din încasări!

Oricum, nu vă alarmaţi că ar putea deveni comisarii gărzii milionari (deşi n-ar trebui să ne deranjeze acest lucru, din moment ce, înainte de toate, visteria statului cîştigă). Prin ordin ministerial s-au stabilit două „amănunte" care schimbă esenţa hotărîrii guvernamentale. În primul rînd, stimulentele au fost limitate la maximum trei salarii. În al doilea rînd, propunerile de stimulente pleacă de la judeţe pentru aprobare la minister. Dacă . . . În concluzie, ce hotărăşte guvernul, se aplică numai dacă vrea ministerul! Aşa-i la noi!

Dacă s-a considerat că procentul este exagerat (se putea interpreta şi aşa) de ce nu a stabilit guvernul unul mai mic, dar să se ştie un lucru cert: din cîte realizez atîta îmi revine mie, prin H.G., necondiţionat de ministere.

M. S.